

Česko musí zatraktivnit daňové odpočty na VaV

10.4.2024 - | Svaz průmyslu a dopravy ČR

Ekonomika České republiky musí dostat nový impuls a posunout se k vyšší přidané hodnotě.

Ve vyspělých zemích OECD sázejí v podpoře čím dál více na daňové odpočty výzkumu a vývoje (VaV). Svaz průmyslu proto předkládá seznam konkrétních opatření, která by měla zatraktivnit tento nástroj a obrátit tak dlouhodobý trend v jeho klesajícím využívání. Daňové odpočty na výzkum a vývoj využívá v Česku stále méně firem. Dle nejnovějších dat ČSÚ daňový odpočet nákladů na realizaci projektů VaV z daně z příjmu právnických osob za rok 2022 uplatnilo v Česku meziročně o 11 % méně firem.

V porovnání s rekordním rokem 2015 došlo k propadu dokonce o téměř 40 %. Meziroční pokles byl nejvýraznější u malých a středních soukromých domácích podniků. „Vládní představitelé hovoří o důležitosti a podpoře výzkumu a vývoje, včetně daňových odpočtů. Bohužel v praxi se často setkáváme s frustrací firem z přístupu státu. To potvrzují i statistiky. Ministři a celá finanční správa by měla přistoupit k takovým změnám, které podpoří výzkumné a vývojové aktivity co nejvíce firem v Česku. Umím si představit 3 až 3,5 tisíce firem, které každoročně odpočty na VaV využijí. Bez toho se o ekonomické transformaci budeme bavit obtížně, státu se to navíc časem vrátí,“ říká Jan Rafaj, prezident Svazu průmyslu a dopravy ČR, který proto přichází s konkrétními náměty. „Věříme, že na řadě z nich se podaří najít širší shoda, převést je do praxe a tím firmám dát pozitivní signál k rozvoji výzkumných aktivit v ČR,“ dodává Jan Rafaj. Význam daňových odpočtů na výzkum a vývoj nedokládá pouze pozitivní zkušenost ze zahraničí, ale i poslední doporučení Národní ekonomické rady vlády k dlouhodobému udržitelnému růstu naší ekonomiky či záměry vlády, jako je třeba Reforma transferu. Svaz průmyslu a dopravy ČR na základě konzultace se svými členy, s daňovými experty a odborníky na VaV (například Ayming, Deloitte, PwC) a dle konkrétních zkušeností firem doma i v zahraničí předkládá náměty na konkrétní opatření s cílem zlepšit stávající situaci a skutečně zatraktivnit daňové odpočty na výzkum a vývoj. Výzva obsahuje celkem 13 návrhů rozdělených do těchto oblastí: snížení administrativních požadavků (např. novela zákona o dani z příjmu); parametrické úpravy (např. zavedení slevy na pojistném či přímé platby); systémové změny (např. zlepšení klientského přístupu finanční správy, společná školení firem, finanční správy a daňových expertů).

„Zaměřili jsme se na tři oblasti. V první řadě systém neadekvátně zatěžuje firmy administrativními požadavky a vytváří nejistotu, zda vše bezchybně popsaly a umí doložit. Jsme si však vědomi, že tyto důvody nelze zcela eliminovat, proto by měly být odpočty dostatečně motivační a podpůrné, aby firmy přes určité nutné požadavky viděly v odpočtech přínosy. Odpočty by měly být také srozumitelné a předvídatelné, proto jsme navrhli i systémové změny,“ vysvětluje Martin Jahn, viceprezident SP ČR zodpovědný za oblast VaVaI. „Atraktivnější odpočty nezatíží tolik státní rozpočet, ale mají jasný přínos pro ekonomiku a její budoucnost. Na výzkum a vývoj by se mělo zaměřit co nejvíce malých a středních firem, ale v zájmu státu je, aby byl atraktivní i pro nadnárodní firmy, které zde chtějí mít svá vývojová oddělení,“ dodává Martin Jahn. Svaz průmyslu dlouhodobě usiluje o zlepšení podmínek pro VaVaI aktivity. Důležitý nástroj představují právě odpočty, proto v minulosti navrhl a podařilo se mu prosadit již několik opatření, která reagovala na největší problémy.

V poslední době byla schválena na návrh Svazu průmyslu novela zákona o daních z příjmu, která zavedla možnost dokazovat skutečnosti dalšími důkazními prostředky nad rámec projektové dokumentace s cílem eliminovat některé přílišné formalismy vyplývající z předchozí právní úpravy.

Státní správa sice také nedávno zveřejnila jedno možné opatření v podobě spuštění pilotního projektu v oblasti posuzování výzkumné a vývojové činnosti. Svaz se však obává, že představený návrh nesníží celkově obavy firem z doměření daní a nezvýší jejich zájem o tento mezinárodně velmi podporovaný nástroj (více v nedávném komentáři zde). Změn je třeba provést více. Výzvu SP ČR k zatraktivnění odpočtů na VaV si můžete přečíst zde .

<https://www.spcr.cz/pro-media/tiskove-zpravy/16680-sp-cr-cesko-musi-zatraktivnit-danove-odpocety-n-a-vyzkum-a-vyvoj>